

tényleg egyik feladata leendő a nagy fontosságú kölcsönügy lebonyolítása, és pedig oly módon, hogy a magistratus egy javaslatot fog a képviselőtestület elé terjeszteni. E javaslat szerint a tervezett kölcsön a magyar kormány által esetleg engedélyezendő sorsjátékon alapulna, s a kölcsön finanszírozásáról csak az esetben lehetne szó, ha a magyar pénzügyi kormány a sorsjegyek kibocsátását, a parlament hozzájárulásaival engedélyezné. — Más természetű kölcsön kötésébe a városi hatóság nem bocsátkozhatik, miután annak teljesítése legalább is 50-90% pótdadóval sőtana az adózó polgárokat.

Tekintettel a városnak még 1882-ben megállapított, és sürgős megoldásra váró csatornázási, közegészségügyi, s egyéb közérdekű tevére, a városi hatóság nagy bizalommal tekint a kormányának kedvező elhatározása elé. A kölcsönnek a tervezett módon történő megvalósításában annál is inkább bizalma van a városnak, mert e nélkül semmiképp sem tarthatna lépéseket ama fejlődéssel, melyet Fiumében az állami befektetések szemmel láthatólag előidéztek.

A fiumei kereskedelmi és iparkamara területe.

Dr. Schmierer Gyula minisiteri tanácsos a fiumei ipar és kereskedelmi viszonyok alapos ismerője, érdekes tanulmányt írt e cím alatt. Dr. Schmierer a fiumei kereskedelmi és iparkamara területén 10 gyári területet vizsgált meg, melyekben összesen 1691 férfi és 2643 nőmunkás talált foglalkozást.

Legtöbb munkást foglalkoztat a fiumei m. kir. dohánygyár, hol összesen 500 munkás dolgozik. E gyárat követik a torpedó és egyéb gépgyárak 816 munkással, a vegyészeti gyárak (gáz és kőolajfinomító gyárak) 411 munkással stb. A munkásviszonyokról általában, a következő érdekes dolgokat írja:

I. Munkásviszonyok.

Nincsen a magyar korona területén város, mely lakosságának számához képest, és terület, mely kiterjedéséhez képest annyi munkást foglalkoztatna, mint Fiume, bár ezen munkások csak egyik része lakik magában a városban vagy annak területén, hanem nagy része többnyire messze fekvő községekből jár be naponta munkára.

A női munkások száma nagyobb, mint a férfiaké és az összátszámmal 61%-ot teszi. Míg ugyanis a férfiak mint tenyeresek vagy mint földművelők keresik a nyeretket, a női családtagok gyári munkáit foglalkoznak és így járulnak a család fenntartásához. A legtöbb női munkás a dohánygyárban és a rizshántoló és keményítő gyárban dolgozik.

Filata munkások aránylag csekély

lávretónak, s ha nem is éri utól őt a tetszetős tárgyak szerencsés megvásárlásában s a detailok hámulatos finanszírozásában, nem egyszer túlszárnyalja a méltó és komoly törekvések világában. Lelchett szereti a nápolyi népet; örömeit a tósi örökké pezsgő, lírmás életének jelenetei, de ecsetjét minden kisebb mozganat nem hozza olyan könnyen mozgásba, mint a Favrettoét, s én azt hiszem, hogy nem sokára nagyobb méretű, történelmi compositiókat kapunk Micchettitől, — eddigi komoly tanulmányainak eredménye gyanánt. Legújabb művei, azok a hámulatos megfigyeléssel és szabotossággal készített életnagyságú krétarajzok, melyeken az olasz karakter legkülönbözőbb nyilvánulásaival találkozunk, minden bízhatóság szerint, előkézűletek valamely nagyobb compositióhoz. Nápolyban tartózkodásom alatt nem jőztem eléggé csodálni a fiatal művész kifejtett formáiról és biztosságát, melynek technikai nehézségei legyőzésében nyilatkozik.

szymban vannak az iparnál elfoglalva és csak a szivarkészítéssel, a rizshántolásban, a malomban, a petróleumfinomításnál és a gépgyártásnál foglalkoztatnak.

Munkarend minden nagyobb gyárban van és csupán a dohánygyárban nincsen az iparhatóság által látalmazva. Nehány gyárban csak a fizetési lajstrom pótolja némileg a törvény által előírt munkásjegyzéket, ellenben a többiekben ily jegyzéket rendszeresen vezetnek, sőt a torpedógyárban egy rendes munkás főkönyv létezik, melyben minden munkásnak külön lapot nyitnak, hol az összes adatok foglaltatnak és melyben elbocsátásokra a bizonyítvány mintegy juttatónyvból kivágatnak. Ezenkívül vezetnek egy rendes könyvet a kilépettekről, és külön könyvet mely a munkásokmányait és bizonyítványait, hivatozással azon fiók számára, sorolja fel, hol ezen okmányok elkülönített borítékokban őrzöttek. Szóval ezen gyárban a munkások összeírása és világlatban tartása példászerűnek mondható.

Nem oly kedvezőnek tűnik fel a munkásoknyvek kérdése. A fiumei hatóság ugyanis azon nézetből látszik kiindulni, hogy munkásoknyvek csak a kézműves-szegédekéek valók, egyéb gyári munkások munkásoknyvvel általában nincsenek ellátva, mint például a több ezerre menő dohánygyári munkások. A torpedógyárban, hol csakis kézműiparos munkások dolgoznak, ily hiány természetesen nem mutatkozik, de ott is azon vizsgáltságot kellett tapasztalnom, hogy az osztrák tartományokból oda került munkások, osztrák munkásoknyveket megtartották, sőt ezen külföldi munkásoknyveket a fiumei iparhatóság látalmazta.

A munkaidő rendszerint 10-10 1/2 óráig tart, kezdetét veszi reggeli 6 órakor, télen 6 1/2 órakor és végződik esti 6 órakor. A dohánygyárban, a hol mesterséges világításnál nem dolgoznak és melynek munkásai többnyire távol laknak, a munka nyáron 10, télen csak 8 óra hosszát tart. A gázgyárnak munkásai reggeli 6, esti 8 óráig 1 1/2 esetleg 2 órai szünettel dolgoznak. A munkaszünet mindenütt délelőn 12-től 1-ig tart. Több gyárban járul ehhez még egy délelőtti felőrai, illetőleg délutáni is felőrai szünet.

Pajli és vasárnapi munka csak a rizshántoló gyárban a malomban, a kőolaj destilláló onál és fűtésnél van. A szakaszfelváltás itt 24 órai folytonos munka mellett vasárnapon történik.

A fiumei forgalmi akadályok.

A Fiumében fölmerült forgalmi akadályok megszüntetése, nem csekély feladatot képezte a m. kir. állami vasutak közegeinek. — Említettük ugyanis, hogy a nagyobb tengeri viharok folytán, a közelmúltban nemcsak a kivett eszközök gőzhajók voltak megakadályozva, hogy kikötőkben a rendes időre megjelenjenek, de a rossz időjárás is nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a fiumei vasuti állomáson szokatlannul nagy mennyiségű áru halmózott össze. — A m. kir. állami vasutak rendkívüli intézkedései némileg enyhítettek a bajon; miután azonban ez intézkedések nem oszlatták el teljesen az intéző körök aggodalmát a forgalmi akadályokkal szemben, a m. kir. állami vasutak igazgató sága, a fiumei forgalmi főnökség nagyon is indokolt javaslatára folytán, a forgalmat a Fiuméba irányított árukra nézve négy napra megszüntette. — A fiumei kereskedelmi körök belátták, hogy az állami vasuti közegek eljárásának szükségességét, megnyugodtak a tett intézkedésekben melyek által lehetővé vált az esetleges nagyobb forgalmi zavaroknak elejét venni.

Rövid idő előtt több mint ötezer vagon áru várt a fiumei állomáson elszállításra, s e nagy mennyiségű áruból már e hó 1-én, a tárházakban és egyéb földött rakodó helyeken alig volt 2890 vagonra menő szállítmány.

E mennyiségből a lisztre 680 vagon, a szilvára 240, s az árpára megközelítőleg 930 vagon áru esik.

A nyílt rakodó helyeken 1200 vagon volt összehalmozva.

A hajókban ez idő szerint még mindig hiány van, a hajózási ügynökök reménylik azonban, hogy már legközelebb nagyobb számu gőzhajók fognak a kikötőbe megérkezni, — s ez esetben a vasuti forgalom szokatlanabb élnksége sem idézhet elő a forgalom rendes menetében nagyobb akadályokat.

Az osztr.-magyar Lloyd-tárgyalások.

Ugy az osztrák mint a magyar kormányzat, befejezték a szükséges tanulmányokat, melyeket a monarchia két fele között, a Lloyd-szerződés ügyében főnállott differenciák igényeltek. E tanulmányok már a legközelebb a külügyi minisiter elé lesznek terjesztve, ki úgy az osztrák mint a magyar kormányt föl fogja hívni, hogy az új szerződés megkötése céljából nevezzen ki megbízottakat.

A fiume-metkovich-raguzai gőzhajójáratok áruforgalma.

A fiume-metkovich-raguzai gőzhajójáratok a f. évi október hóban a következő áruforgalmat közveztették:

Kivétel Fiuméből: Spalatoba 3606 m. m., Metcovich 2469 m. m., Trappano 230 m. m., Ragusa 2923 m. m. Összesen 9229 m. mázsa.

Behozatal Fiuméba: Spalatoból 332 m. m., Metcovich 25 m. m., Ragusa 171 m. m. Összesen 528 m. mázsa.

Az összeforgalom 9757 m. mázsa, mely mennyiség 2149 mázsával haladta meg a f. évi szeptember havi áruforgalmat.

A Deltaügyre vonatkozó újabb tárgyalások.

A magyar kormány megbízottai e hó 23-án tartottak tárgyalást a horvát hatóságokkal, melyen a többi között a Fiumara Deltáján elterülő, s a fiumei m. kir. tengerészeti hatóság nevére még nem táblázott Civicoféle terület ügye került szónyegre.

Mindenekelőtt megelégedéssel kell konstálnunk ama körülményt, hogy e tárgyalások alatt a horvát hatóságok részéről akadályok nem merültek föl, a melynyben ezek sem a kisajátítás, sem a rögtöni birtokba vétal ellen kifogást nem tettek. — A kisajátítási árra nézve nem sikerült ugyan egységre jutni, de e körülmény elvi jelentőséggel nem bír, s így mi akadály sem forog föl arra nézve, hogy a m. kir. állami vasutak területét is a Deltához csatoljuk.

A Deltának többi területe ugyanis eddig a fiumei m. kir. tengerészeti hatóság birtokában van, s ez előzmények után remélhető hogy a m. kir. állami vasut az egész Deltaterületet a legközelebbi idő alatt és minden nagyobb akadály nélkül birtokba veheti. Ily körülmények között jogosan remélhető egyszersmind, hogy mihielyt a Fiumara forgóhidja (valószínűleg 1888 május 1-ére) elkészül, az egész Delta rendelkezésének vagy is a fakeskedelem céljainak átadható lesz.

A Delta terület rendezése után, természetesen ama kérdés lép előtérbe, hogy mi módon lehetne azt legcélszerűbben kibaszálni?

Ismertetes dolog ugyanis hogy a kis kereskedelem a feltékenység bizonyos nemével tekintette a Delta területet a nagy kereskedelem érdekében tervezett intézkedések. Miután azonban a kis kereskedelem, és a mi nagyon is természetes, semmi körülmény között sem helyezhető alá a nagy kereskedelem érdekei-

nek, a kormány közegeinek kiváló gondját képezte e kényes természetű kérdésnek oly irányu megoldása, hogy mind a két félnek érdekei kellőleg megvédve legyenek.

Hogy e kettős cél eléérések, a kis kereskedelem érdekében, mint értesülünk a m. kir. tengerészeti hatóság, kisebb területnek bérbeadásával fog intézkedni, míg a nagy kereskedelem érdekeinek előmozdításáról a m. kir. állami vasutak igazgatósága fog a megkívántató mértékben gondoskodni.

Mindenesetre legcélszerűbb lenne, ha a Deltaterület legnagyobb része a nagyobb kereskedelmi cézeknek oly czébből bérbeadtnék, hogy e cézek a kellő berendezésekről (szállítási raktárak stb. létesítése által) a szükségesnek megfelelő mértékben gondoskodjanak.

Tekintve egyébiránt, hogy a Delta-terület már ez idő szerint is 80.000 méterre terjed, alig hisszük hogy akár a nagy- akár a kis kereskedők szükségletei e tekintetben kielégíthetők ne lennének.

Föltéve azonban, hogy a fakeskedelemnek a már eddig föltöltött területnél is nagyobb helyre lesz szüksége, részünkről meg vagyunk győződve, hogy Baros Gábor közmunka és közlekedésügyi minisiter, ki a fiumei faforgalom és egyáltalán a magyar tengeri irányuló áruforgalom emelése érdekében már is oly kiváló tevékenységet fejtett, ki nem fog visszariadni az újabb álozatoktól sem, hogy az esetleges újabb és indokolt igények e tekintetben a jövőre is fokozatosan kielégíthetők legyenek.

Ez hogy e nézetünk jogosult föltevéseken alapszik, mellette látszik szólan első sorban ama tény, hogy a közlekedésügyi minisiter a jövő év programjára vonatkozó jelentésében mar utalt arra, hogy a faüzletet Fiumében még nagyobb áldozatok árán is, meghonosítani, és megszilárdítani törekszik.

A halászat a magyar-horvát tengerpart mentén.

A magyar-horvát tengerpart mentén a halászat eredménye az 1887 ének április 24-től október 24-ig terjedő nyári idény alatt a következő volt:

A fogott hal mennyisége kitétt Fiumében 37.29, Buccariban 59.176, Portoróban 48.265, Cirquenizeben 19.836, Selezeben 6964, Noviban 13014, Zenggen 33.773, Carlobagóban 4099, Jablanaczban 1851, Szicziában 997, vagyis összesen 225.265 kgmot.

E mennyiségből az Olaszországból tengerpart vidékünkre halászi járó olasz halászok 48.000 kgmot fogtak ki, míg a többi mennyiség a belföldi halászokra esik.

Az olasz halászok száma 216-en, a belföldi halászok pedig 385-re tehető. E halászok tengeri állatoknak (haloak rák- nak stb.) értéke 77.700 forint ért el.

E halászatoknál összesen 111 belföldi halászbárka ugyancsak 186 belföldi hálóval működött közre.

A f. évi nyári halászatához képest eredményre nézve alig 2830 kgmal, míg ellenben a tinhalászat eredménye nem kevesebb mint 61.906 kgmal emelkedett.

Alcsuthi fu-tüztöltők.

(József főherczeg czikke a Tüztöltő Közönyből.)

Libits Adolf tisztartó és pusztai tüztöltő parancsnok szeptember hóban összeállított gőbőljárási pusztámon 25 iskolás fiúból, kik szellemileg és testileg kellő fejlődéssel bírnak, egy gyermek tüztöltő-tartalek szakaszt. Azóta tartattak gyakorlatok szeptember hó 4., 11., 18., 25-én, és október hó 2. és 9-én.

Október hó 20-án 2 óra 30 perccor délután jelentem meg a gőbőljárási gyakorlatotérten, mely a felső és alsó majorság között terjed el.

A szakasz Kék Lajos gőbőljárási pusztai csővezető vezénylete alatt föl volt állítva két sorban. — Jelen voltak mint vizsgáló-tagok

Libits par...
Petróczy...
Baross pu...
pusztai is...
Reinsch...
Előszó...
m. kir. h...
mutattat...
Másod...
szerele...
Harm...
dugóltra...
nállásával...
tüztöltő...
vel a gy...
egyedül...
Negye...
A feces...
földatott...
nek a viz...
nia, hogy...
lőket. A...
6 gyakorl...
dátalos...
mászó gy...
nyúsége...
örög tüzt...
büszkös...
reményün...
mint tartal...
is, munkál...
Jelenle...
Alakított...
sőt október...
lutan gyak...
tokat vize...
szakgyakor...
tüztöltő-par...
Bátrab...
mives tüzo...
talék bizt...
segítségre...
letnek, mi...
az iskoláb...
Alcsuthi

A város

A legu...
ben gyűlt...
zott arcu...
atyal...
ányoztak...
zárólag az...
kozott, ré...
közülök...
dál, rögt...
rült mos...
gyülekez...
ték maguk...
a jó öreg...
ra derült...
telen arra...
nig atya...
kott. Csak...
nincs kit...
lát vaskos...
Karzati...
igy azok...
helyet fog...
hiába teki...
önérzettel...
az, mert...
önérzetes...
atyák arca...
kozás huz...
násokban...
jonezál sz...
Alig ny...
ter az üle...
olvasta gr...
leiratát, m...
lők megvá...
szersmind...
végleges...
lő bizottsá...
A város...
tás ellen...
Az ülés al...

VÁ

A teli...
lőadás...
s ezzel be...
nemokára...
rem adjana...
A három...
ték volt m...

Libits parancsnok, *Lány* pusztai alparancsnok, *Petróczy* göböljárású szivattyú-parancsnok, *Baross* pusztai mészó vezető és a göböljárású pusztai iskola 51 éves érdemteljes tanítója *Reimisch*.

Először: a rendgyakorlat szakaszban, a m. kir. honvédszolgálati szabályzat szerint, mutatott be teljes megelégedésre.

Másodszor: a falusi fejszékkel fel és le szerelése ütem szerint és gyors szerelésben. Harmadszor: a csővezetés, összekötve a dugólétra és a Petróczy-féle tetőlétra felhasználásával. Ezen utóbbinak felállításához egy tüdőző segítségére mutatkozott tanácsosnak, mivel a gyermekek ezen nehéz szerelvényvel egyedül nem bírnak.

Negyedszer: a loereszkedés mészókötélen. A fejszék szerelésénél egy ütemmel megtoldott a szabályzat, mivel két kis szerelőnek a visszakerény párhuzamosára kell figyelniük, hogy a tömlősről előszedhessék a tömlőket. A szerelés azonban, tekintve, hogy csak a gyakorló nap előzte meg ezen vizsgát, csodálatos csenddel és renddel ment végbe. A mészógyakorlatokban pedig ezen fiatalok, könnyűség és ruganyosság mellett teljes szorgalommal és nagy örömmel, kedvvel s némi büszkeséggel működnek, minek folytán teljes reményünk lehet, hogy ezen kis töltőző, mint tartalék, jól megfelel a vész napján is, munkában távol levő apák helyett.

Jelenleg Alsuth közegében is mozognak. Alakították is már egy 31 fős állás szakasz, sőt október hó 23-án és 20-án délelőtt s délután gyakorolták is. A katonai rendgyakorlatokat vezeti: *Feth Antal* mészó, a tüdőző szakgyakorlatokat *Hofhauser Odón* önkéntes tüdőző-parancsnok.

Bátrabban mehetnek nemsokára derék földmives tüdőzőink munkájuk után, ha ily tartalék biztosítja otthon vagyonukat. Az első segítségére a fiuk gyorsan a vész helyén teremhetnek, mivel napjal úgy is együtt vannak az iskolában.

Alsuthon, 1887 november hó 1.

József főherczeg.

A városatyák ülésterméből.

(decz 3.)

A legutóbbi választások után ma déliben gyűltek össze a némileg megváltozott arca aulában a városnak érdemes atyai. — A régiék közül számosan hiányoztak, részben azért mert a gyűlés ki zárólag az újtagok választási ügyére vonatkozott, részben pedig azért, mert többen közülük meg nem választattak. Így például, rögtön az első pillanatra fölült a jó Walluschig atya távolléte, s talán ezért történt, hogy szokatlannul derült mosoly sugárzott le az érdemes gyűlekezet külsejéről. Biztonságban érezték magukat minden támadás felül. Még a jó öreg Segnan bácsi arca is mosolyra derült, s csak itt-ott tekintett hirtelen arra, a honnét egykor a Walluschig atya stentori hangja fölhasanni szokott. Csak miután meggyőződött, hogy nincs kitől tartania, támasztotta meg állát vaskos tenyeréin.

Karzati publicum nem igen volt, s így azok, kik a régiék közül ismét helyet foglaltak a zöld aszfalok előtt, hiába tekintettek körül azzal a nagy önértéssel. Kárba vészett munka volt az, mert nem volt a ki megcsodálja önértézet pillantásait. — Az új város atyák arca inkább a csöndes csodálkozás húzódtott végig, kissé felénk vonásokban, — mint az már minden ujoncznál szokás.

Alig nyitotta meg *Ciotta* polgármester az ülést, *Nacinovich* tanácsnok fölolvasta gróf *Zichy* Ágost kormányzóknak leiratát, melyben az új városi képviselők megválasztását jóváhagyja, s egy szerszám föl hívja a várost, hogy azt végleges jóváhagyás céljából az igazoló bizottság elé terjessze.

A városi képviselő testület a választás ellen sem oldalról nem tett kifogást. Az ülés alig tíz perc után véget ért.

VÁROSI SZINHÁZ.

A téli opera idényben az utolsó előadás november hó 30-án tartatott meg s ezzel bezáródtak a színház kapui, hogy nemsokára a vígadónak mint tánczterem adjanak helyet.

A három utolsó előadás jutalomjáték volt mégpedig az első a társulat ki-

tűnő művésznője Ponchielli Teréz asszony javára. Előadott a *Promessi Sposi* opera továbbá az *Il Trovatore* IV-dik felvonása. Már a színpadra léptekor zajos tapsvihar fogadta mely, tetőpontját akkor érte el, midőn a maga választott *Il Trovatore* megható jelenetében szépen iskolázott hangját bámulra hallgattuk.

A közönség köréből sok díszes koszoru és egy fiumei specialitás morettikarperecz nyújtott fal, mit a művésznő meghatottan fogadott.

A társulat derék tenoristája Ernánit választotta jutalom játéku s szintén ki-tüntetett tapsokban részesült.

Végre az utolsó előadás a zenekar derék igazgatójának *Guarrierának* szenteltett, ki a második felvonás végén *Dora* című igenczop változatokban bővelkedő saját szerzeményét dirigálta. Ezen előadáson kormányzónk és neje szül. *Wimpfen* grófnő is mindvégig jelen voltak és készséggel vettek részt a közönség megelégedés nyilvánításában.

Az opera idényről általában csak teljes megelégedéssel szólhatunk s teljesen ki leszünk elégtve, ha a farsang utáni sasonban hasonló jó erővel fogunk találkozni.

B.

Különféle hírek.

Gróf *Zichy* Ágost kormányzónk családja huzamosabb idejű távollét után Fiuméba visszaérkezett.

Kitüntetés. A fiumei m. kir. tengerészeti hatóság előterjesztése folytán, ő felsége a király *Begna* Károly portorói révkapitányt sok évi hű szolgálatainak elismerésül, az arany érdemkereszttel tüntette ki.

Áthelyezés. A m. kir. állami vasutak igazgatósága *Menszáros* Zoltán tisztviselőt a saját kérelmére Fiuméből *Budapestre* helyezte át.

Fiume és a Deákuszor. A Fiume város hazafias lakossága által a Deákmauzoleumban elhelyendő koszorú ügyében, lapunkult számában ré zletesen értesítettük olvasó közönségünket. Legújabbban, mint értesülünk, a fiumei közönség körében, mindinkább élénken nyilvánul az olajtás, hogy az ezüst koszorú fiumei művészek és műiparosok által, készíttessék el. *Barbieri* fiumei műiparos már hozzá is fogott a koszorú tervének mintázásához. Részünkről is csatlakozunk e mindinkább jobban előtérbe nyomuló főfogáshoz, s nem is ketelkedünk, hogy a koszorú Fiumében is kielégítő műziséssel, elkészíthető leend.

A *Bureau* Veritás helyügynökségének vezetésével melynek ügyköre a magyar-horvát tengerpart vidékre terjed ki a párszi vezérigazgatóság, *Madarspach-Sándor* hazánkfiát bizta meg.

A magyar vitorlás hajók állami segélyezése. A magyar vitorlás hajók állami segélyezése ügyében, a m. kir. kereskedelmi ministeriumát *Budapest*en tartandó tárgyalásokon a fiumei m. kir. tengerészeti hatóság részéről *Fest* Kálmán minister titkár és előadó fog megjelenni.

Uj állomási épület Fiumében. A m. kir. állami vasutak fiumei állomásán a fölveteli épület már alig-alig felel meg rendeltetésének, s ez okból a magyar kir. állami vasutak igazgatósága egy a fiumei vasuti állomáson létesítendő fölveteli épület tervével foglalkozik. A szükséges előtanulmányok megtétele céljából *Banovics* Kajetan állami vasuti föl-felügyelő *Budapest*ről, *Tichy* József föl-felügyelő pedig *Zágrábról* e hét folyamán városunkban időztek. — E hirt a mily nagy meglepéssel fogja városunk közönsége tudomásul venni, ép oly világos tanujelét képezi a magyar kir. állami vasutak folytonos gondosságának, melyben Fiume állomását a nehéz pénz-

ügyi viszonyok között is részesíteni törekszik.

Fehérvár-Fiume. A székesfehérvári bortermelő polgárok részéről, *Dr. Gelletich* Miklósnak elismerésül szánt, és palackborokból álló gyűjtemény, mint értesülünk már jó részben együtt van. Értesülésünk szerint az ajándék megérkezése után *Poschich* A. F. a Deák-koszorú bizottság elnöke bankettet rendez, melyre a Deák koszorú ügyében tevékenységet kifejtett polgárok fognak részt venni.

Ujabb föltiltések a Fiumara Deltáján. A Fiumara Deltáján ujabb 5000 m² méternyi terület föltiltését rendelte el a közmunka és közlekedésügyi m. kir. minister. E föltiltés oly czélból vált szükségessé, hogy a vasuti vágányok a kikötői rakpartról egyenes irányban legyenek a Deltára átvezethetők.

Halálozások. Családi gyász érte *Gilyén* Árpád cs. és kir. kamarást fiumei honvédszázad parancsnokot, unokanővére, *Borbereki* és *gyengedi* *Gilyén* Anna úrnőgy ferjezett *Lazár* Mihály volt főispán neje elhunytával. — A boldogult egyike volt ama előkelő erdélyi hölgyeknek, kik nemesak hazafiasága által szerzett kiváló érdemeket, de ismert jó-tékonysága által is a legszélesebb körben fette magát ismeretessé.

A fiumei veteránegylet javára — *Schlemmer* Károly 19 firtót ajándakozott.

Honvédségünk létszáma a legujabb statisztikai adatok szerint a következő: Gyalegság: béke idején 1155 tiszti és hivatalnok, 7892 köz-ember; háboru idején 3178 tiszti és hivatalnok, 150,061 ember; az anyakönyvi állomány: 2583 tiszti és hivatalnok, 174,687 ember. — Lovasság: béke idején 185 tiszti, 1992 ember, háboru idején 540 tiszti 13,590 ember, anyakönyvi állomány: 380 tiszti, 25,806 ember. Az összesített anyakönyvi állomány 2963 tiszti, 200,494 ember és 7134 ló.

Az „*Artiere*” című hetilap, mely a város iparos érdekeit kiváló ügybuzgalommal védelmezte, mint értesülünk ezután hetenkint kétszer fog az eddigi alakjában megjelenni.

A Fiumara forgó hídja. A Fiumara csatornán létesítendő forgó hid czölöpözési munkálatai szépen haladnak előre. A hid rendes körülmények között valószínűleg a jövő évi május hó 1-én lesz készen.

Kereskedelmi hírek.

A fiumei kőolajfinomító társulat, mint azt a fővárosi hírlapokban olvas-suk egyesült a körösmezei kőolajfinomító gyár részvénytársasággal. A fiumei kőolajfinomító gyár a létrejött egység folytán megvette a körösmezei gyár részvényeinek egy részét 20,000 forintért, ezenkívül a gyár megvett részvényeinek névleges értékének leszállítása folytán, kárpótlásul 30,000 forintot fizetett a körösmezei társulat részvényeseinek.

Az Adriatársulat lisztforgalma. Az *Adria* magyar tengeri gőzhajózási társaság gőzöse n a f. é. október havában összesen 50711 m. mássa magyar liszt vitetett ki. E mennyiségből a nyugt-eurpai kikötőkre 49763, a délamerikai kikötőkre pedig 948 m. mássa esik.

A m. kir. államvasutak Fiume állomásán az oda érkezett szállítványok késedelmes elhajozása következtében be-állható árturorlás megelőzése végett a nagym. közm. és közl. m. kir. ministeriumnak magas engedélye alapján a f. é. november 13 től kezdve oda érkező és a vasuti társakban raktározó küldemények után további intézkedésig a fiumei kikötő társak és szabad rakhelyek kezelése tárgyában 1883-évi január hó-ban kiadott szabályzathoz tartozó díj-szabás III. Szakaszában megállapított fekbérmentes idő fentartása mellett, az

első négy napra 100 kgkint az eddigi (hetenkénti) 1 kr. helyett naponkint 0-5 krnyi a további időre pedig naponkint és 100 kgkint a rendes 0-5 krnyi fekbérlétek szedetik be.

A m. kir. állami vasutak bevétele. A m. kir. állami vasutak a f. évi nov. 29 — nov. 25 terjedő időszak alatt 124,359 utas, és 164,102 tonna áru után 769,436 forintot vettek be. Az összes bevétele a f. évi január 1-től kezdve november hó 18-ig, összesen 30,071,241 forintot tett ki. Az ez évi bevételi többlet a múlt évi megfelelő időszakkal szemben 240,784 forint.

Az osztrák-magyar Lloyd gőzhajózási vállalatnak f. é. szeptemberben 152,211 megtett utmértöld mellett 748,902 frt, — f. é. január 1-től szeptember végeig pedig 1,290,221 megtett utmértöld mellett 5,365,448 frt bevétele volt. Az előző év megfelelő időszakához képest a forgalom 7,071 utmértöld és 44,058 frt bevétellel növekedett, illetőleg 37,775 utmértöld és 439,907 firttal kevesbedett.

Tengerészeti hírek.

Vesztegzárak megszüntetése. A brindsii és anconai kikötőkre érvényben volt vesztegzárólást az olasz kormány a közhelmt napokban megszüntette. Az o. m. Lloyd-társulat hajói ennél fogva az említett kikötőket ismét érinteni fogják.

A „*Fasana*” nevű o. m. hadi hadi-ko-vett a múlt hónap 25-én érkezett meg *Gvadnarba* (Belucisztanba), honnét rövid tartózkodás után *Arabiába* vitor-lázott. A hajós személyzet egészségi állapota kedvező.

Montenegrói gőzhajózási társulat. A montenegrói fejedelemségben már néhány év óta fáradoznak egy kisebb gőzhajózási társaság megalakításán. A társaság végre is létrejött, s egyelőre három kisebb hajóval fogja az áruforgalmat közvetíteni. Úgy értesülünk, hogy a hajók időközönként a fiumei kikötőt is föl fogják keresni.

Mócs Zsigmond

felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos.

Battara P. könyvnyomdája, Fium

K. k. patentirte hygienische Präparate zur rationellen Pflege des Mundes, Mundes und der Zähne

Med. Dr. C. M. Faber

Leibzahnarzt weil. Sr. Majestät des Kaisers Maximilian I. Ritter der Ehrenlegion etc. zu Wien.

Eucalyptus-Mund-Essenz

(Prämiirt Paris 1878.)

Das rationellste, gehaltreichste (78% wirk-same Bestandtheile) anerkannteste hygie-nische Präparat zur Pflege des Mundes, Bekämpfung des üblen Geruches, Con-servirung der Zähne, Schutzmittel gegen Halsleiden jeder Art etc. Für Kinder zum Gurgeln vor und nach dem Besuche der Schule, als Schutzmittel gegen Diphtheritis sehr anzuempfehlen. — Zur Desinfection der Kranken-Zimmer unentbehrlich. — Von der kaiserlich russischen Regierung laut Ministerial-Erlass, Med.-Depart. vom 28. Jänner 1881, Zahl 681 in den kais. Hospitälern und Heilanstalten eingeführt. — Preis eines Flacons ö. W. fl. 1.20.

Specifische Mundseife „Puritas.”

Das alterthümte und einzige, schon im Jahre 1862 auf der Weltausstellung zu London mit der Preismedaille ausgezeichnete, weil delicateste und wirksamste Präparat zur Pflege des Mundes und Con-servirung der Zähne. — Preis einer Dose fl. 1.—

Garantirte Puritas-Zahnbürsten

aus gepresstem Bux und chemisch ent-fatteten Borsten. 1 Stück ö. W. fl. — 50. Dépôts in

Haupt-Versandt-Depôt:

WIEN I. Bezirk, Bauernmarkt Nr. 3.

